

Nyttan av revision

- En kvalitativ studie kring vilka faktorer som påverkar aktiebolag utan revisionsplikt att ha revision

Kandidatuppsats i Företagsekonomi

Redovisning

Vårterminen 2015

Handledare: Thomas Polesie

Författare: Axel Benjaminson

Jonas Vesterinen

Förord

Vi vill härmed tacka vår handledare Thomas Polesie som bistått med kloka idéer och ett kritiskt synsätt. Vi vill också tacka familj och vänner som tagit sig tid att bidra med andra synvinklar än just den företagsekonomiska och som peppat oss under arbetets motgångar.

Vi vill även tacka de fyra revisorerna och redovisningskonsulten som ställt upp på långa intervjuer och har gett oss ett bra underlag för att genomföra vår analys och slutsats.

Slutligen vill vi tacka alla de företagare som ställt upp med sin dyrbara tid för att svara på två studenters frågor kring revision.

Ni har alla hjälpt oss!

Abstract

In 2010 the Swedish parliament decided to remove the mandatory audit for minor limited companies. Even though most states in the European Union already had exempted smaller firms from mandatory audit, some Swedish institutions showed their disapproval by openly criticising the modifications. However, the thresholds for the exemption were, by European standards, set fairly low.

The purpose of the exemption was to reduce unnecessary auditing cost for smaller firms, which for smaller firms is equal to an average cost of 15 000 SEK per year. Nevertheless, 40 per cent of all firms that have the possibility to reduce their expenses by choosing not to be audited still choose to hire an auditor, indicating that there are some benefits to be obtained by being audited. The aim of this study is to examine which factors affected the small Swedish firms' decision for voluntarily being audited.

For this study we decided to interview twelve corporations that, even though they did not meet the threshold values, choose to be audited. To further find what drives these firms desire for auditing we interviewed four auditors from two of the biggest auditing firms in Sweden as well as one accounting consultant.

Our data showed evidence for primarily five factors that affects the choice of hiring an auditor. The two most important factor is the assurance and trustworthiness the audit shows to stakeholders.

Other factors that have an influence on the choice of being audited are the ownership structure, the desire for professional advice and future plan to seek additional funding.

The assurance and trustworthiness the audit provides is connected to the plans to in the future seek additional funding. This is because if the firm is in need of additional funding they want to appear credible and serious to credit institutes and other investors.

Coherent with the lack of knowledge, we find that some managers choose to have their firm audited to avoid problems with the tax authorities. The opinion, from some of the managers, is that their accounts will not be as carefully scrutinized if the accounts are audited.

Finally, we realise that the perceived advantages firms with voluntary audit depends on what sort of business the firm practises and how the firm is structured.

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Kandidatuppsats Externredovisning VT 15

Författare: Axel Benjaminson och Jonas Vesterinen

Titel: Nyttan av revision – En kvalitativ studie kring varför aktiebolag under gränsvärdena använder sig av revision

Bakgrund och problem:

Sedan 2010 gäller det att ett aktiebolag som understiger vissa gränsvärden inte längre är förpliktade att bli granskade av en revisor. Det har rått delade meningar vilken påverkan detta kommer ha på företagen och det har även uttryckts oro för förändringarnas negativa påverkningar. Syftet med förändringarna var att minska kostnaderna för mindre svenska aktiebolag men trots möjligheten att välja bort revisorn har ett stort antal av bolagen kvar sin revisor.

Syfte:

Uppsatsens syfte är att undersöka och förklara vilka faktorer som kan påverka svenska aktiebolag som inte har revisionsplikt att använda sig av revision.

Avgränsningar:

Vi har valt att avgränsa uppsatsen till att undersöka företag med en omsättning över 500 00 i göteborgsregionen. De intervjuade revisorerna är alla anställda på någon av de stora revisionsbolagen, varav en är stationerad i Stockholm och tre i Göteborg.

Metod:

Studien genomförs med ett kvalitativt tillvägagångssätt där företag som inte har revisionsplikt men inte revisor intervjuats såväl som revisorer och en redovisningskonsult intervjuats. Intervjuerna är genomförda närvarande eller via telefon. Resultatet av de genomförda intervjuerna har analyserats med hjälp den teori som presenteras i referensramen.

Resultat och slutsatser:

Fem huvudsakliga faktorer har presenterats som motiv för företag att använda sig av frivillig revision. Faktorerna som intervjuobjekten presenterat kan härledas till ägarstrukturen, kapitalbehov, okunskap, behov av rådgivning och en vilja att visa intressenter att företaget är en seriös aktör.

Förslag till fortsatt forskning:

En nationell, kvantitativ, studie som undersöker vilket behov mindre bolag har av revision

Nyckelord: Audit exemption, auditing, gränsvärden, frivillig revision, kvalitet redovisningskvalitet, revisionsplikt, revisor, voluntary audit

Definitioner

omsättning inte större än £632.000, balansomslutning inte större än £316.000, anställda inte fler än 10

: Uppfyller inte mer än två av dessa tre storlekskrav:

EY, Deloitte, KPMG och PwC

Non Audit Services

Svensk redovisningsstandard för redovisningskonsulter

: Bolag vars ledning består av ägaren/ägarna

Aktiebolagslagen

: Ett svenskt aktiebolag som inte möter två av de tre följande gränsvärden: Omsättning större än 3 000tkr, balansomslutning större än 1 500tkr och fler anställda än tre

Gränsvärden för revisionsplikt:

Omsättning inte större än 8,8M €, balansomslutning inte större än 4,4M €, anställda inte fler än 50

Omsättning inte större än 200 000 €, balansomslutning inte större än 100 000 €, anställda inte fler än 3

Omsättning inte större än 6,5M £, balansomslutning inte större än 3,26M £, anställda inte fler än 50

För samtliga gäller: om företagen inte möter två av dessa gränsvärden är de undantagna revisionsplikt.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1. Bakgrund.....	1
1.2. Problemdiskussion.....	2
1.3. Problemformulering.....	3
1.4. Syfte.....	3
1.5. Avgränsningar.....	3
2. Metod.....	4
2.1. Val av metod.....	4
2.2. Motivering av metod.....	4
2.3. Induktiv forskningsansats.....	4
2.4. Urval.....	5
2.5. Datainsamling.....	5
2.6. Litteratursökning.....	6
2.7. Källkritik.....	6
3. Teori.....	7
3.1. Revisorns roll:.....	7
3.2. Redovisningskvalitet.....	7
3.3. Intressentmodellen.....	8
3.4. Agentteorin.....	8
3.5. Kapitalanskaffning.....	9
3.6. Trovärdighet.....	10
3.7. Kontroll:.....	10
4. Empiri.....	12
4.1. Intervjuer med revisorer.....	12
4.2. Intervju med auktoriserad redovisningskonsult.....	16
4.3. Intervjuer med företag.....	17
5. Analys.....	22
5.1. Kapitalanskaffning.....	22
5.2. Kontroll & ägandestruktur.....	23
5.3. Kvalitet.....	24
5.4. Andra faktorer.....	25
6. Slutsats.....	27
6.1. Begränsningar.....	28
6.2. Förslag till fortsatt forskning.....	29
7. Källförteckning.....	30
8. Appendix.....	33
8.1 Figur 1.....	33

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Under början av 1980-talet bestämdes att alla svenska aktiebolag skulle vara föremål för revision. Beslutet att mindre svenska aktiebolag ska ha möjlighet att avstå från revision beslutades i riksdagen den 21 juni 2010. De nya reglerna började gälla redan den 1 november samma år. Enligt regeringens proposition (Regeringen, 2009/10:204) saknades bevis för att redovisningen för små företag med revisor skulle vara av högre kvalitet än för små företag som har en granskande revisor. Mot förslaget riktades dock en hel del kritik som menade att kvaliteten på redovisningen skulle försämrats och att Skatteverket skulle få högre kostnader. (Danielsson, 2013)

Det finns även rapporter som visar att andelen årsredovisningar som innehåller fel bland företag som valt bort revision i Danmark är 29,5 procent jämfört 24,4 procent bland de företag som använder sig av revision. Även om dessa fel beskrivs vara av mindre betydelse och inte i någon större omfattning försämrar redovisningens grad av rättvisande bild eller av bolagets ställning och resultat, finns det viss oro för vad försämringen av redovisningen innebär i Danmark. (Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 2009)

De sammanlagda kostnaderna hänförliga till revision för alla svenska företag med upp till 50 anställda innan revisionsplikten slopades beräknades vara 5,74 miljarder. Genom att avskaffa revisionsplikten och därigenom minska företagens administrativa kostnader syftade regeringens förslag till att göra små svenska bolag mer konkurrenskraftiga. (Regeringen, 2009/10:204)

De nya reglerna som började gälla i november 2010 innebar att de företag som är undantagna från revisorskravet är de som inte uppfyller minst två av följande gränsvärden: (Bolagsverket, 2014)

- fler än 3 anställda (i medeltal)
- mer än 1,5 miljoner kronor i balansomslutning.
- mer än 3 miljoner kronor i nettoomsättning.

Utöver dessa gränsvärden finns det undantag där bolag måste ha revisor. Detta gäller de aktiebolag som är publika, har särskild vinstkravs begränsning, eller enligt särslagstiftning är skyldiga att ha revisor. (Bolagsverket, 2014)

Efter förändringarna har det från olika håll riktats kritik mot de nya reglerna. Enligt kreditupplysningsbolaget UC har de nystartade aktiebolagen som valt bort revisorn högre kreditrisk och således sämre kreditvärdighet. De menar dessutom att kvaliteten på redovisningen har försämrats. (Danielsson, 2013)

Enligt en rapport från (Global Competitiveness Report, 2015) låg Sverige på 14:e plats år 2014 i en internationell ranking kring hur kvaliteten på redovisningen uppfattas i olika länder. Bland de nordiska länderna kom Finland på andra plats, Norge på fjärde plats samt Danmark på 28:e plats. Sverige fick ett värde på 5,9 på en skala från 1,0 till 7,0 enligt rapporten. Jämfört med motsvarande rapport gällande 2008 och 2009, där Sverige båda åren fick ett värde på 6,1 tyder detta på att svensk redovisningskvalitet, ur ett internationellt perspektiv, har försämrats. (Global Competitiveness Report, 2008-2009)

1.2 Problemdiskussion

I skriften (2001) som FAR gav ut, beskrivs att anledningen till revisionens nödvändighet i aktiebolag är att ägarna endast ansvarar för det insatta kapitalet och att "...[de] olika intressenterna i bolaget måste kunna lita på den information bolaget lämnar om sin ekonomiska situation". Revision är en förutsättning för ett fungerande näringsliv och samhälle och ger trovärdighet åt företagets finansiella information. Om inte revisorerna fanns skulle alla intressenter vara tvungna att anlita egna granskare för att ta reda på om de kan lita på företagets räkenskaper, vilket skulle resultera i ökade kostnader. (FAR, 2001)

I samband med revisionspliktens avskaffande menade regeringen dock att de nya reglerna skulle kunna ge de svenska småföretagen besparing på upp till cirka 2,5 miljarder kronor och Centerpartiets partiledare Annie Lööf menade att "... det här [var] ett viktigt steg för att regelförenkla för företagen". Samtidigt menade Skatteverket att förändringarna skulle leda till större skattefel, både medvetna såväl som omedvetna. (SvD, 2010) Det ursprungliga förslaget som lämnades till regeringen föreslog att revisorsplikten skulle avskaffas för de företag som understeg två av följande tre gränsvärden: (Regeringen, 2009/10:204)

Omsättning: 83 miljoner

Antal anställda: 50

Balansomslutning: 41,5 miljoner

Detta förslag skulle innebära att 97 procent att Sveriges bolag skulle ha möjlighet att avsäga sig revision. Emellertid framhöll Skatteverket och FAR att allt för höga gränsvärden skulle kunna få drastiska konsekvenser som skulle vara svåra att överblicka, varav gränsvärdena valdes på lägre nivåer. (Regeringen, 2009/10:204) Det verkar således som att det fanns en konflikt mellan olika intressen samt oenigheter kring hur förslaget skulle utformas.

Enligt Sven-Olov Mattsson, ansvarig för krediter inom kontorsrörelsen hos SEB, kommer företag som valt bort revisorn inte få sämre kreditvärdigheter jämfört med de bolag som använder sig av revision. Han understryker dock att det fortfarande kan finnas behov för stöd i ekonomifrågor för bolagen, men att detta inte nödvändigtvis måste fås av en revisor utan även bokföringsbyråer eller redovisningskonsulter kan bistå i dessa frågor. (Fälldin, 2013)

Av de cirka 220 000 svenska aktiebolag som under 2014 låg utanför revisionsplikten valde 60 procent att avsäga sig revision. För de nystartade aktiebolagen under samma år är siffran 80 procent. (UC, 2014) En förklaring till att många mindre aktiebolag väljer bort revisorn kan vara att den utgör en till synes onödig kostnad för företaget. Mätningar som Nutek gjorde innan regeländringen genomfördes visar att kostnaden för revision för mindre företag uppgick till 70 procent av de totala administrativa kostnaderna som är hänförliga till associationsrätten.¹ (Nutek, 2008) Rapporten visar även att den genomsnittliga revisionskostnaden för de allra minsta bolagen uppgår till cirka 15 000 kronor per år. De bolag som i detta sammanhang räknas som små bolag är de som har en omsättning som understiger 3 miljoner kronor och har högst tre anställda. (Nutek, 2008)

I Danmark hade cirka 25 procent av alla berörda aktiebolag valt bort revisorn i början av år 2012, fem år efter regeländringarna infördes. (Brännström, 2012) Detta kan jämföras med att 60 procent av de berörda svenska bolagen valt bort revisorn fyra år efter att förändringarna infördes i Sverige. (FAR, 2014) Det går således att konstatera att viljan att slippa revisionen var större i Sverige jämfört med Danmark, även om en förklaring kan ligga i att gränsvärdena är högre i Danmark. (Ryberg, 2011)

1.3. Problemformulering

Med tidigare avsnitt som bakgrund har vi valt följande problemformulering:

1.4. Syfte

Denna rapport syftar till att undersöka vilka faktorer som påverkar svenska aktiebolag som inte har revisionsplikt att ha revision. Vårt syfte med studien är även att förklara vilka fördelar företagen ser med frivillig revision. Utöver detta hoppas vi att studien ska ge en grund till vidare forskning i ämnet revision i allmänhet samt avskaffningen av revisionsplikten i synnerhet.

1.5. Avgränsningar

Vi har valt att endast intervjua svenska aktiebolag med en omsättning mellan 500tkr och 3 000tkr. Det undre gränsvärdet är satt vid 500tkr för att rensa bort vilande bolag. Vi anser att vi med detta gränsvärde dessutom undviker mindre företag som drivs som 'hobbyverksamhet'. Det övre gränsvärdet är satt vid 3 000tkr eftersom detta är gränsvärdet för revisionsplikten. Vi har även, av samma anledning, beslutat att inte undersöka företag med balansomslutning som överstiger 1 500tkr. Utöver detta har vi endast valt att intervjua företag som använder sig av revision då dessa bäst lämpar sig att ge underlag till studiens syfte.

Under datainsamlingen har vi dessutom undvikit att kontakta företag som ingår i koncerner som överstiger gränsvärdena för revisionsplikt eftersom revisionen tenderar att följa med ner till dotterbolaget per automatik då moderbolaget ska revideras.

¹ Med associationsrätt åsyftas den del av rättssystemet som behandlar associationernas juridik. Till associationerna hänförs främst bolag och föreningar. (Hemström, Nationalencyklopedin)

2. Metod

2.1. Val av metod

Uppsatsens syfte är att utreda varför företag som inte har revisionsplikt väljer att ha kvar revisorn. För att utreda detta anser vi att kvalitativ metod är den som lämpar sig bäst eftersom syftet är att skapa en ingående förståelse kring varför företagen valt att agera som de gjort. Kvalitativ forskningsmetod innebär att den data som analyseras är resultatet från intervjuerna som genomförts. (Bryman & Bell, 2013)

Den valda metoden innebär att datainsamlingen görs genom intervjuer. Sammanlagt görs 17 intervjuer: tolv intervjuer med företag; fyra intervjuer med revisorer; en intervju med en redovisningskonsult. Intervjuerna kommer spelas in och i efterhand transkriberas. De transkriberade texterna finns tillgå i dokumentet

Av företagsintervjuerna genomförs elva över telefon och en görs på plats. Av intervjuerna med revisorerna görs tre på deras kontor och en över telefon. Intervjun med redovisningskonsulten utförs på dennes kontor.

Vid bearbetning av intervjuerna kommer information som anses irrelevant för studiens syfte att förbigås. Risk för felsägningar kommer även tas i beaktning. Inför analysen förs även resonemang kring huruvida intervjuobjekten är partiska i sina ställningstagningar och om det finns risk studiens insamlade data är felaktig. Även data som riskerar att vara felaktig analyseras utifrån ett kritisk ställningstagande.

2.2. Motivering av metod

Det går naturligtvis att argumentera för att en kvantitativ studie skulle kunna användas för att undersöka det berörda ämnet. Denna metod hade exempelvis kunnat genomföras i enkätform som skickas ut till företagen där de har möjlighet att rangordna vilken roll olika faktorer spelar vid deras val att ha revision. Då vårt syfte är att skapa en bred förståelse kring ämnet samt redogöra för vilka faktorer som påverkar företagens att välja revision, föll valet på att genomföra en kvalitativ studie. Detta eftersom vi vid en kvalitativ studie kan ställa följdfrågor och dessutom ta in hur intervjuobjekten besvarar frågorna och inte endast vad de svarar. Intervjuobjekten har också möjlighet att göra utläggningar och i detalj utveckla deras ståndpunkter, samt förklara deras motiv.

2.3. Induktiv forskningsansats

Den induktiva ansatsen innebär att information samlas in och analyseras för att utifrån detta skapa en teori (Bryman & Bell, 2013), till skillnad från den deduktiva ansatsen där referensram appliceras på empiri för att acceptera eller förkasta hypoteser. (Olsson & Sörensson, 2011) Eftersom informationsinsamlingen består av semistrukturerade intervjuer är induktiv ansats det som lämpar sig bäst för denna studie, även om studien kommer ha inslag av ett deduktivt angreppssätt.

2.4. Urval

Respondenterna som intervjuats har valts genom målstyrt urval. Detta innebär att respondenterna strategiskt valts ut för att vara relevanta för det syfte studien har. (Bryman & Bell, 2013) Det är med bakgrund av detta vi har valt att göra de tidigare nämnda avgränsningarna och endast intervju företag som låg under gränsvärdena för revisionsplikt men ändå har valt att bli reviderade. När företagen kontaktades lät vi dem veta syftet med intervjun först, för att låta företagen välja ut respondenter som skulle kunna besvara frågorna på bästa sätt.

De revisorer vi valt att kontakta tillhör någon av de stora revisionsbyråerna som är verksamma i Sverige. Av intervjuobjekten är tre verksamma i Göteborgsregionen och en i Stockholmsregionen. Även den intervjuade auktoriserade redovisningskonsulten är verksam i Göteborgsregionen.

Det största problemet med kvalitativa studier är enligt Trost (2005) bristande trovärdighet. Vi har försökt bekämpa en försämrad trovärdighet genom att intervju ett större urval personer med olika erfarenheter av branschen. Genom att intervju personer med olika yrkesroller och erfarenheter - revisorer, en redovisningskonsult, grundare, ekonomiansvariga - anser vi oss fått en bättre grund för vår analys och slutsats. Eftersom vi strävat efter ett så brett underlag som möjligt för att besvara frågeställningen har vi intervjuat företag med olika former av verksamheter.

2.5. Datainsamling

Insamlingen av primärdata har bestått av intervjuer med företag som tillämpar frivillig revision, revisorer och en auktoriserad redovisningskonsult. Intervjuerna är semistrukturerade, vilket innebär att frågorna ställs utifrån en intervjuguide. Formuleringen, ordalydelsen och ordningen behöver dock inte nödvändigtvis vara såsom intervjuguiden är utformad. (Bryman & Bell, 2013) Då forskningen görs inom ett relativt smalt ämne och har ett tydligt fokus lämpar sig en semistrukturerad intervju bättre än en ostrukturerad intervju. Semistrukturerade intervjuer ökar möjligheten för jämförelse av respondenternas svar, eftersom de utförs efter samma intervjuguide.

Intervjuerna med företagen har genomförts närvarande så väl som över telefon. Av intervjuerna med revisorerna, har tre genomförts närvarande, och en över telefon. I de fall valmöjlighet fanns mellan telefonintervju och direktintervju, valdes uteslutande direktintervju. Detta för att stärka studiens trovärdighet, då telefonintervjuer kan innebära sämre kvalitet. (Bryman & Bell, 2013)

Anledningen till att majoriteten av företagsintervjuerna genomförts över telefon är på grund av att dessa intervjuer varit av kortare karaktär samt att många företagare är mindre insatta i ämnet revision och således endast kan svara på frågor kring deras egna situation och verksamhet. Det finns naturligtvis även en tidsaspekt som påverkat beslutet.

Relevanta företag att intervju har framför allt hittats genom databasen Retriever. Revisorerna och redovisningskonsulten har vi fått kontakt med genom att kontakta företag och institutioner samt genom utnyttjande av privata kontakter.

2.6. Litteratursökning

I första hand har litteratur och artiklar sökts genom de databaser och tidskrifter Universitetsbiblioteket för Göteborgs Universitet tillhandahåller. I andra hand har vi sökt bland det tryckta material som Ekonomiska Biblioteket vid Göteborgs Universitet erbjuder. Utöver detta har referensmaterial hämtats från artiklar och äldre uppsatsers referenslistor kring ämnet frivillig revision.

2.7. Källkritik

De källor vi har använt oss av i teoridelen kan man till viss del vara kritisk till. Majoriteten av de forskningsrapporter vi tagit del av undersöker den påverkan avskaffandet av revisionsplikten hade på andra länder än Sverige. Det är viktigt att poängtera att många andra faktorer kan ha påverkan på dessa resultat, såsom gränsvärden, traditioner och kultur. Anledningen att vi använt oss av dessa rapporter är att det finns lite forskning som undersöker detta ämne i Sverige. För att minska risken av irrelevant information har vi använt oss av rapporter som undersöker ämnet i länder där regler och kultur påminner om den svenska. Primärt har vi nyttjat oss av information från Storbritannien. Men även i relativt stor utsträckning information från Danmark och Finland.

Det går även att rikta viss kritik mot informationsinhämtningen, exempelvis Dan Brännströms blogg, då den till viss grad är personlig och ogranskad. Vi anser dock att den information vi tagit del av genom denna källa har hög trovärdighet då författaren är generalsekreterare i FAR och således har goda kunskaper i ämnet. Vi har försökt bortse från Brännströms partiskhet och istället eftersträvat att ta del av den objektiva information han tillhandahåller.

Då vi valt att samla in data genom kvalitativa intervjuer finns en risk att svaren till viss del är subjektiva. Gällande kvalitativ datainsamling gäller att objektivitet "är aktuellt så till vida att man vid läsning av en rapport ska kunna ta ställning till om man själv som läsare uppfattar ett svar eller ett resonemang annorlunda". (Trost, 2005)

Trost (2005) menar även att man inte ska vara kritisk gällande reliabilitet och tillförlitlighet vid insamling av kvalitativ data då även en felsägning eller missuppfattningar är information som kan användas vid en senare analys. Vi ser således ingen problematik kring dessa två faktorer i vår uppsats.

Gällande validitet och giltighet härstammar dessa från kvantitativ metodologi och i samband med kvalitativ datainsamling tenderar dessa termer att bli överflödiga. Med bakgrund av detta är det viktigt att datainsamlingen ändå blir trovärdig, adekvat och relevant.

3. Teori

3.1. Revisorns roll:

Enligt (2001) används beteckningen revisor ibland felaktigt. En revisor kan vara en person som är vald till revisor i ett bolag, en förening eller en annan sammanslutning. En revisor kan vara högt uppsatt eller kvalificerad i ett stort bolag men revision kan även vara en fritidssyssla i exempelvis en idrottsförening.

I aktiebolagslagen står det att revisorn ska, likt företagets styrelse, utses under bolagsstämman (ABL, kap 7) och har till uppgift att granska samt uttala sig om styrelsens förvaltning av bolaget. (ABL, kap 9) En illustration av detta går att finna i Figur 1. (Appendix 1)

Enligt FAR ska revisionen dessutom utföras enligt god sed och enligt internationella standarder. Utöver detta finns det fler roller som revisorn förväntas uppfylla. Revisorns uppgifter innebär "... att ge råd om hur kunden kan förbättra sina rutiner eller minska riskexponeringen". Det är dessutom viktigt att revisorns opartiskhet och självständighet "... inte äventyras genom rådgivningen". (FAR, 2013) Revisorn beskrivs dessutom i FAR (2013) som en länk mellan kunden och kundens intressenter. Utöver detta fungerar revisorn ofta som ett bollplank för företagsledningen. (Grönlund, 2003)

Enligt FAR (2001) är dessutom fler av intressenterna (ägare, ledning och anställda) bland mindre företag ofta samma person, vilket innebär att revisorn bör fylla någon annan roll än att förse dessa med information. (FAR, 2001)

3.2. Redovisningskvalitet

För att företagets intressenter ska kunna ta del av informationen som anges i redovisningen är det viktigt att den uppvisar vissa kvaliteter. Även om intressenter har olika behov av information finns det egenskaper som samtliga intressenter har användning av. De grundläggande kvalitativa egenskaperna gällande redovisning är enligt IASB:s relevans och korrekt återgivande. (Marton et al., 2012)

Relevans

Relevant information är den information som underlättar för användarna att uppfylla sina mål. Informationen anses vara relevant om den kommer ha påverkan på användarnas beslut. Relevant information ska även ha egenskapen att den minskar osäkerheten kring företagets framtid. Exempelvis kan information om huruvida företagets nuvarande intäkter kommer vara återkommande i framtiden anses vara relevant då den uppfyller båda dessa krav. (Marton et al., 2012)

Korrekt återgivande

För att informationen som presenteras i företagets rapporter ska vara användbar måste den skildra verksamheten och vara korrekt återgiven. För att nå en hög grad av korrekt återgivning måste den dessutom vara fullständig, neutral och fri från fel. Vid återgivning av exempelvis ett företags tillgångar ska beståndsdelarna av tillgången beskrivas i ord, men tillgången måste även redovisas till ett värde som bland annat kan vara baserat på anskaffningsvärdet eller verkligt värde. Företag kan ibland ha

incitament att manipulera de redovisade värdena och därför måste redovisningen vara neutral för att vara användbar för användarna. (Marton et al., 2012)

Dan Brännström, generalsekreterare för FAR, beskriver revisionen som “en vedertagen kvalitetsstämpel gentemot tredje part.” (Brännström, 2013)

I REKO (2009) presenteras en vägledning för att redovisningen ska hålla hög kvalitet. Även om denna information riktar sig mot redovisningskonsulter presenteras punkter som kan anses vara relevant för redovisning i generella termer. Bland annat beskrivs att när nyckeltal presenteras ska dessa vara relevanta för den verksamhet företaget bedriver. Det ska även ske regelbundna kontroller som säkerställer att räkenskapsinformationen blir fullständigt och korrekt behandlad.

I en studie av Niemi et al. (2012) påvisas att det finns ett samband mellan finska företags vilja att öka kvaliteten på de finansiella rapporterna och att använda sig av frivillig revision. Detta påvisar att det finns en förväntan bland företag att revision ökar kvaliteten på redovisningen.

3.3. Intressentmodellen

Intressentmodellen beskriver vilka aktörer som har legitimt inflytande på ett företags verksamhet. (Danielsson, Nationalencyklopedin) De vanligaste typerna av intressenter är:

- Aktieägarna
- Kunder
- Leverantörer
- Anställda
- Företagsledning
- Lokalsamhället (Friedman, Miles, 2006)

I en studie av Taurigana och Clarke (2000) undersöks varför en del små bolag i Storbritannien väljer bort revisorn, medan andra har kvar den. I studien finner man att ägarledning är en viktig faktor bakom valet att ha revisor. De finner att om ett företag är ägarlett minskar detta sannolikheten för att företaget använder sig av revision. Detta beror på att i ett ägarlett bolag är aktieägare, anställda och företagsledning ofta en och samma person.

3.4. Agentteorin

Agentteorin är en teori som uppstod under 1970-talet och syftar till att beskriva verkligheten istället för att påverka den. Den uppstod som en motpol till den politisering² som skedde av redovisningen under samma period. Teorin utgår från samma ekonomiska antaganden som många andra ekonomiska teorier som menar att människan är rationell och nyttoximerande. Agentteorin beskriver situationer där en aktör (uppdragsgivare) kan fatta beslut som styr eller påverkar en annan aktör (agent) och där agenten agerar för att maximera sin egen vinning. Detta förhållande kan exempelvis gälla mellan en anställd på företaget (agent) och aktieägarna

² Under 1970-talet lyftes frågor om vilka ekonomiska konsekvenser och påverkan redovisningen har på samhället vilket ledde till politisk debatt (Artsberg, 2003)

(uppdragsgivare). En potentiell konflikt mellan dessa två aktörer kan förhindras genom att agenten får andelar i bolaget, detta skulle då få honom att agera för att även maximera uppdragsgivarens vinst. Inom redovisningsteorin kan agentteorin förklara en situation där en revisor agerar för att kunna ta maximalt i arvode istället för att göra det bästa för bolaget. Teorin menar att företaget kommer att anlita revisorn så länge deras kostnader understiger den ekonomiska vinsten. (Artsberg, 2003)

Collis et al. (2004) utgick från agentteorin i sin studie och fann att följande fem faktorer hade påverkan på huruvida ett företag skulle välja att använda sig av revisor var följande:

1. Agentkostnaden
2. Hur riskfylld verksamhet är
3. Kapitalbehovet
4. Huruvida företaget har köpt NAS från revisionsbolaget
5. Om företaget hade stort behov av revision innan revisionsplikten försvann

I Niemis et al. (2012) rapport framkommer att det för ett företag som valt att ha sin redovisning outsourcad till en extern redovisare uppstår ett agency-problem mellan den externa redovisaren och ledningen vilket ökar benägenheten att ha revisor.

3.5. Kapitalanskaffning

Enligt en studie av Pittman och Fortin (2003) är kostnaden för kapital för nypoterade företag i Storbritannien lägre för de bolag som använder sig av en revisor från ett av de sex största revisionsbolagen i landet. De menar att företagen genom att använda sig av en revisor från en av de stora revisionsbyråerna kan förhandla sig till lägre låneräntor. De fann också att bolag som var relativt nystartade, och således mindre välkända bland låneinstitut, drog större fördelar av revision än de företag som hade längre historik av privat ägande.

Att revision påverkar kreditvärdighet är något som diskuterats i ett antal artiklar. Collis (2010) menar att bolagen själva inte uppfattar revisionen som någonting som påverkar kreditvärdet. Dedman & Kausar (2012) utreder i sin artikel hur kreditvärdet påverkas av frivillig revision samt hur frivillig revision påverkar kvaliteten på redovisningen för företag i Storbritannien. I studien hittar de bevis för att frivillig revision påverkar kreditvärdigheten positivt. De finner även att redovisningen för företag som inte väljer att ha frivillig revision är mindre konservativ; inkomst-ökande händelser tas upp tidigare och inkomst-minskande händelser tas upp senare för företag som har valt att inte ha revisor än företag med frivillig revision. Utöver detta framkommer även att företag som inte får sin redovisning reviderad i större utsträckning använder sig av inkomst-ökande periodiseringar och inkomst-minskande periodiseringar i mindre utsträckning än företag som får sin redovisning reviderad. Dedman & Kausar (2012) drar ett samband mellan dessa två slutsatser. De menar att det faktum att företag som inte väljer revision redovisar mindre konservativt är något som påverkar kreditvärdena negativt och vice versa.

Alee & Yohn (2009) undersöker i sin studie hur små privatägda bolag ser på nyttan av finansiella rapporter. De kommer fram till att företag som får sina finansiella rapporter reviderade drar nytta av det genom en större tillgång till krediter. Detta styrker det Collis (2012) i sin studie kommer fram till; den uppfattade efterfrågan från kreditgivare är något som påverkar valet kring revisor.

Niemi et al. (2012) undersökte varför små finländska bolag med samma förutsättningar resonerar olika kring valet att ha revisor. I studien finner Niemi et al. att det finns ett samband mellan bland annat företagets storlek samt finansiering från utomstående kreditgivare och företagets benägenhet att använda sig av frivillig revision. Niemi et al. lyckas dessutom i sin studie finna bevis för att tidigare konflikter rörande kvalificerad revision minskar viljan att anlita en revisor samt att företag med ekonomiska problem har en större benägenhet att anlita revisor. Det senare går hand i hand med att professionella råd från en revisor är nyttiga för företag i ekonomisk knipa. (Niemi et al., 2010)

3.6. Trovärdighet

Fernando et al. (2010) finner bevis för att värdet av att anlita en av de större revisionsbyråerna är större för mindre bolag, eftersom större bolag får större exponering. Revisionens syfte är dessutom att öka trovärdigheten för företaget både internt och externt mot kunder, leverantörer, ägare och andra intressenter. Genom att genomgå revision visar företaget att det är villigt att följa marknadens spelregler. (Far, 2013)

I studien av Collis et al. (2004) påstod 63 procent av de tillfrågade mindre företagen i Storbritannien att de skulle välja att ha revisor även om det inte var ett krav. En av förklaringarna till detta var att revisorn gav en större trovärdighet i företagets årsredovisning. En annan fördel är att revisorn även fungerar som en rådgivare och att företagen kan ta del av dennes kunskap.

3.7. Kontroll:

För att undersöka vad som driver valet att använda sig av frivillig revision genomförde Jill Collis (2012) en studie där hon granskade 592 små företag i Storbritannien, varav 419 är att klassa som mikroföretag. För denna studie är endast de slutsatser kring mikroföretagen relevanta, då Storbritannien har infört EU:s maxvärden för revisionsplikten. Mikroföretagen är de företag som är mest lik de företag som inte faller under revisionsplikten i Sverige.

Collis finner att de främsta drivkrafterna bakom frivillig revision för mikroföretagen i Storbritannien är: lyssna till redovisarens råd; uppfattningen att kostnaden för revision inte är en stor börda; omsättning; den uppfattade efterfrågan från banker och andra kreditgivare; det faktum att revision ger en kontroll av redovisningssystemet. (Collis, 2012)

Niemi et al. (2012) finner i sin rapport att en orsak att många finska aktiebolag valt att använda sig av frivillig revision är viljan av att ha någon som kontrollerar deras redovisningssystem.

Ojala et al. (2014) skriver i en rapport att finska företag som inte i någon större omfattning använder sig av intern kontroll ser värdet av revision som högre än de bolag som har en strikt intern kontroll. De påpekar också att för mindre företag kan kostnaden att använda en revisor understiga kostnaden för att ha strikta interna kontroller. De skriver även att eftersom revisorn ofta får mycket god insyn i företagets verksamhet kan de även fylla en roll som rådgivare till ledningen.

4. Empiri

För att besvara frågeställningen har 17 intervjuer gjorts. Fyra intervjuer har genomförts med revisorer, varav tre var auktoriserade. Utöver intervjuer med revisorer har tolv intervjuer genomförts med representanter för små bolag som använder sig av frivillig revision. Bolagen som har intervjuats är alla ifrån Göteborg med omnejd och har en omsättning mellan 500tkr – 3 000tkr. Dessutom har en intervju genomförts med en redovisningskonsult.

Alla intervjuer går att finna i sin helhet i dokumentet

4.1. Intervjuer med revisorer

Revisor 1

Revisor 1, som kommer benämnas som R1 i denna uppsats, är en auktoriserad revisor som arbetar på en av ‘the Big Four’. R1 har arbetat med revision i 10 år och var således verksam både före och efter revisionsplikts avskaffande. I sin kundportfölj har han främst små till medelstora bolag.

Revisor 2

Revisor 2, som kommer benämnas som R2 i denna uppsats, är en ej auktoriserad revisor som också jobbar på en av ‘the Big Four’. R2 har arbetat med revision i 4 år, vilket innebär att hon började efter det att revisionskravet slopats.

Revisor 3

Revisor 3, som kommer benämnas som R3 i denna uppsats, är en auktoriserad revisor som arbetar på en av “the Big Four”. R3 har arbetat med revision i 34 år, alla åren på samma byrå. Detta innebär att R3 var verksam redan innan revisionsplikten infördes och sedan varit med i utvecklingen som lett till att revisionsplikten avskaffas för de minsta bolagen. De flesta av klienterna är stora, några noterade bolag, andra större koncerner med internationella förgreningar. Men han har även några familjeägda och ägarledda bolag i sin portfölj.

Revisor 4

Revisor 4, som kommer benämnas som R4 i denna uppsats, är också en auktoriserad revisor som arbetar på en av ‘the Big Four’. R4 har varit verksam inom revision i 6 år och blev nyligen auktoriserad. Han började alltså arbeta som revisor strax innan revisorskravet slopades.

4.1.1. Revisorns roll

Revisorns roll varierar beroende på vilken typ av bolag det är som revideras menar R1, R3 och R4. Är det ett litet ägarlett bolag som revideras blir revisorns roll delvis att vara ett bollplank och en rådgivare för ägaren/ägarna. Rollen består också i att erbjuda en kvalitetsstämpel på bolagets räkenskaper. Om det däremot är ett större bolag som revideras menar de att rollen blir en annan. När ett större bolag revideras är inte rollen i lika stor utsträckning att vara ett bollplank för bolaget, eftersom bolagen själva besitter mer kompetens. Rollen går i de fallen mer mot att upplysa om nya regler och regelverk, vilka bolagen inte alltid vet hur de ska implementera, menar R1. Uppdragen för stora bolag går också ofta mer mot att konfirmera att siffrorna är korrekta. R3 och R4 påpekar dock att rådgivningsdelen av revisorsrollen fortfarande

finns hos de större klienterna, men att rådgivning i dessa fall handlar om mer detaljerade frågor eller specialistfrågor. Revisionsberättelsen och kvalitetsstämpeln på årsredovisningen är dock enligt R1 densamma för alla bolag.

När klienten är ett större bolag menar R4 att revisionen i högre utsträckning riktar sig mot aktieägarna. Revisorn ger aktieägarna en trygghet i att de rapporter och räkenskaper styrelsen presenterar faktiskt stämmer överens med verkligheten. Detta är enligt R4 av vikt för aktieägarna utifrån deras beslut kring huruvida de ska investera eller ej.

4.1.2. Kapitalanskaffning

R1 berättar att de inför avskaffandet av revisionsplikten hade förväntat sig att "... bankerna skulle ställa hårdare krav på att man skulle ha en revisor, eller åtminstone att räntan skulle regleras därefter". Han menar att det dock inte blev på det viset. För bolag som är så pass små menar R1 att den redovisning bolaget producerar inte är av stor vikt. Det är snarare den underliggande verksamheten som är det viktiga. För bankerna visade det sig att så länge det finns en säkerhet för lånet är bankerna nöjda, speciellt när det handlar om mindre lån som företag utan revisionsplikt kan tänkas behöva. R2 menar dock att revisionen kan ge en bättre utgångspunkt för förhandling när företagen går till banken.

Även R3 berättar att han hade pratat med bankerna innan revisionsplikten avskaffades. De hade uttryckt en oro över att revisionsplikten skulle slopas och att de skulle därför kräva revision vid utlåning. R3 menar dock att det i efterhand inte blivit ett krav på revision, utan att bedömningarna snarare görs från fall till fall.

Trots att kreditvärdet hos bankerna inte påverkas mycket av valet att ha revisor, tror R1 ändå att det finns fördelar med att ha revisor när det kommer till anskaffning av kapital. Vid andra typer av kapitalanskaffning än via en bank, till exempel genom riskkapitalister, menar han att det ställs högre krav på att bolaget har en revisor. Detta eftersom investerarna inte tar samma säkerheter som en bank. Om gränsvärdena däremot skulle höjas ytterligare tror R1 att revision skulle ha en större påverkan vid kreditbedömningar från bankens sida, eftersom större bolag med högre kapitalbehov då skulle kunna välja bort revisorn.

R3 tar också upp att efterfrågan för reviderade räkenskaper kan förekomma när en part utan insyn i bolaget ska investera i bolaget. Det kan även handla om en person som redan är delägare men som inte har insyn i verksamheten. En person utan insyn i bolaget vill i detta scenario gärna se att räkenskaperna som presenteras är korrekta och återspeglar bolaget på ett trovärdigt sätt. R3 nämner även att om företaget har planer att expandera och således har ett kapitalbehov så ökar behovet för revision.

Av de nystartade bolagen väljer 76 procent av bolagen bort revisorn (Balans, 2012). R1, R3 och R4 menar att detta beror på att bolagen väljer att lägga det tillgängliga kapitalet på att få igång bolaget de första åren. Då blir revisionen bortprioriterad om företaget inte ser några synergier från revisionen, såsom större tillgång till kapital.

Något som märks, menar R1, är att uppstartsbolag som tänkt ta in kapital väljer att ha revisor från start för att trovärdigt kunna vända sig till potentiella investerare. R4 menar att många av de nystartade bolag som väljer att ha revisor från start är bolag som ingår i koncerner. Eftersom deras räkenskaper ska upp i en koncernredovisning är revisionen någonting som kommer per automatik.

Gällande de nystartade aktiebolag som väljer att koppla på revisorn från början har R3 ytterligare en förklaring. R3 menar att det kan bero på att ägaren/ägarna för det nystartade bolaget har kontakter som gett dem rådet att ha en revisor vid uppstart av bolaget. Det kan även bero på att banken vill att bolaget ska ha en revisor om bolaget behöver göra upplåning i samband med starten. Men R3 tror att den främsta drivkraften bakom revisor från start är att ledningen fått rådet att använda sig av revisor.

4.1.3. Kontroll

Hur ägarsituationen ser ut kan påverka valet kring revisor. R1 menar att med fler ägare ökar incitamenten att ha revisor eftersom kontrollen inte ligger hos en enskild ägare. Då vill ägaren ha ett godkännande av de räkenskaper styrelsen lägger fram för att säkerställa att siffrorna överensstämmer med verkligheten. R1 tillägger dock att för de bolag som inte står under revisionsplikten är ägandet sällan spritt eftersom gränsvärdena är så pass låga.

Att ägarsituationen påverkar behovet av revision säger även R2. Hon menar att med flera ägare ökar behovet för revision. R3 säger samma sak; företag upplever ett ökat behov för revision när det är ett mer spritt ägande. Framförallt när det i bolaget finns ägare som inte är delaktiga i verksamheten. Detta kan vara personer som satsat pengar i bolaget utan att ha någon insyn i den dagliga verksamheten. I sådana fall känner ägaren utan insyn en större trygghet om räkenskaperna är granskade av en extern part.

R4 menar också att ägarstrukturen har betydelse. Om bolaget är ägarlett har ägaren full insyn i vad som sker i bolaget. Detta minskar behovet av den externa granskning som revisionen innebär. Om det är flera ägare i bolaget finns det en risk att den ägaren med minst insyn kan känna sig utelämnad. I ett sådant fall ökar behovet av revision, eftersom denna ägare då får en konfirmation på att företagets räkenskaper är korrekt återgivna.

R1 betonar att när ett företag som inte står under revisionsplikten väljer att ha frivillig revision är intressentmodellen en potentiell förklaring. Om det finns någon intressent för bolaget som vill eller kräver att bolaget ska ha revisor är företaget mer troligt att använda sig av revision. R1 menar att företaget genom att se på intressentkartan kan lokalisera behovet av revision. Det kan till exempel handla om att bolaget har en stor leverantör som vill att verksamheten ska vara reviderad. I så fall finns incitament att ha revisor.

4.1.4. Kvalitet

När R2 bedömer kvaliteten på redovisningen ser hon på huruvida det är 'ordning och reda' i räkenskaperna. Hon menar att det blir lättare att granska om alla konton är avslutade. Kompetensen på de som utför redovisningen spelar också viss roll.

En risk för bolag som väljer bort revisorn är enligt R1 att nya regelverk – exempelvis K2 och K3 – inte implementeras rätt. Han uttrycker oro för att kvaliteten på årsredovisningarna för bolag utan revisor därför blir låg.

R3 berättar att revisionen erbjuder en oberoende kvalitetsgranskning av företagets räkenskaper. För företagen är det viktigt med en oberoende granskning av kvaliteten på räkenskaperna för att de trovärdigt ska kunna visa upp dem för deras intressenter. R4 tror att kvaliteten är någonting företagen tänker på i viss utsträckning när det kommer till valet kring revisor. Dock är det inte kvaliteten som är den främsta anledningen till valet att ha revisor. För de bolag som inte står under revisionsplikten i Sverige menar R4 att det är 'plånboksfrågorna' som är det viktiga när det kommer till revisor. Detta eftersom det för, exempelvis, enmanskonsulten är väldigt liten skillnad på företagets kassa och ägarens plånbok.

4.1.5. Andra faktorer

R1 nämner att företag på annat vis än att överstiga gränsvärdena för revisionsplikt kan ha krav på revision. Det kan handla om att företaget är bundet av ett kontrakt eller att det är med i en organisation som ställer ett sådant krav.

En faktor som inte nämnts tidigare men som R3 menar kan påverka valet är varumärket. R3 menar att varumärket kan påverkas av att ha en påskrivande revisor från någon av 'the Big Four'. Något som också påverkar valet att ha revisor är råd från personer man känner.

R4 tar upp att för småföretagare så är 'plånboksfrågorna' en viktig del kring beslutet. Detta kan vara frågor som berör hur mycket ägaren ska ta i lön respektive utdelning, förutsatt att personen arbetar i bolaget. Att få hjälp med de bitar som påverkar även den privata ekonomin menar R1 är av betydande vikt. Fortsättningsvis menar R4 även att möjlighet för rådgivning är en faktor som påverkar valet. Rådgivningen han syftar till är exempelvis att få hjälp att hålla sig uppdaterad kring nya regler och regelverk.

4.1.6. Nackdelar med revision

Samtliga revisorer tar upp kostnaden hos bolagen som den största nackdelen med att använda sig av revision. R1 tar upp att för mindre, nystartade bolag är kassaflödet den viktigaste faktorn. Speciellt om det är ett ägardrivet bolag som inte har några direkta intressenter utöver Skatteverket. R4 tar upp att den andra nackdelen utöver kostnaden skulle kunna vara tidsaspekten. Om ett företag exempelvis använder sig av en extern redovisningsbyrå som gör klart bokslutet och årsredovisningen kommer det ta cirka en vecka att få det påskrivet av revisorn, vilket skulle kunna påverka komplexiteten en aning. Han benämner dock att detta troligen inte är av stor vikt för företagen.

4.2. Intervju med auktoriserad redovisningskonsult

Redovisningskonsult 1, som kommer benämnas som RK1 i denna uppsats, är verkställande direktör på en liten redovisningsbyrå i Göteborg. RK1 har arbetat som redovisningskonsult i sju år och är auktoriserad.

4.2.1. Kapitalanskaffning

RK1 menar att när det gäller kreditvärdigheten är det viktigaste inte att företaget har revisor utan att de istället har en redovisningskonsult. Han menar att de bolag som har sämst kreditvärdighet är de som varken har en revisor eller redovisningskonsult. Om ett företag har både en revisor och en auktoriserad redovisningskonsult menar han att företaget har samma kreditvärdighet som om de bara en har en auktoriserad redovisningskonsult. Om företaget å andra sidan väljer att ha endast ha en revisor kommer företaget ha sämre kreditvärdighet jämfört med att använda sig av en auktoriserad redovisningskonsult. Han menar att det således är bättre att använda sig av en redovisningskonsult än en revisor för kreditvärdigheten. Detta menar RK1 beror på att det är redovisningskonsulten som utför det löpande arbetet.

4.2.2. Kvalitet

RK1 menar att redovisningen i Sverige över lag har blivit av högre kvalitet under senare år. Han menar att fram till för tio år sedan hade redovisningsbranschen ganska lågt förtroende. Tidigare fanns det ingen standard som styrde vad bra redovisning innebar utöver att god redovisningssed skulle följas. Han menar att efter att auktorisationen tagits i bruk har kvaliteten på redovisningen blivit bättre då standarden bland redovisningskonsulter blivit bättre.

RK1 menar även att det inte finns samma behov av granskande revision eftersom kvaliteten på det redovisningskonsulter presenterar blivit bättre. Han menar att det hade varit motiverat att ha de högsta gränsvärdena EU tillåter, vilket skulle innebära att 96 procent av svenska bolag inte längre skulle haft revisorskravet.

4.3. Intervjuer med företag

Företag 1 (Benämns fortsättningsvis som F1):

F1 är ett aktiebolag med fokus på innovation, entreprenörskap, samverkan och nätverkande. De är politiskt obundna och inte vinstdrivande. Bolaget omsatte drygt 500tkr och hade en anställd år 2014.

Företag 2 (Benämns fortsättningsvis som F2):

F2 är ett aktiebolag som bedriver konsultverksamhet inom bland annat forskning, innovation och affärsutveckling. Bolaget hade under 2014 en omsättning på cirka 900tkr och en anställd.

Företag 3 (Benämns fortsättningsvis som F3):

F3 är ett aktiebolag som erbjuder olika typer av städtjänster. Bolaget har en anställd och hade under 2014 en omsättning på cirka 500tkr.

Företag 4 (Benämns fortsättningsvis som F4):

F4 erbjuder träningslägenheter för ensamkommande ungdomar som fyllt 18 år. Företaget hade 2014 en omsättning på cirka 700tkr och två anställda.

Företag 5 (Benämns fortsättningsvis som F5):

F5 bedriver utveckling och försäljning av programvara. Under 2014 hade de en omsättning på cirka 500tkr och en anställd.

Företag 6 (Benämns fortsättningsvis som F6):

F6 har funnits sedan 2006, omsätter knappt 1000tkr och har tre anställda. F6 hade revisor under 2014.

Företag 7 (Benämns fortsättningsvis som F7):

F7 bedriver IT-konsultation, har en anställd och cirka 900tkr i omsättning år 2014.

Företag 8 (Benämns fortsättningsvis som F8):

F8 är en reklambyrå som funnits i fem år. Företaget är en reklambyrå som omsatte cirka 1000tkr under 2014 och hade en anställd.

Företag 9 (Benämns fortsättningsvis som F9):

F9 är ett bolag som arbetar med IT-konsultation. Företaget har en anställd och omsatte under 2014 cirka 1100tkr.

Företag 10 (Benämns fortsättningsvis som F10):

F10 är ett bolag som erbjuder rådgivning och konsultation inom säkerhetsfrågor. Företaget har två anställda och omsatte 2014 cirka 2000tkr.

Företag 11 (Benämns fortsättningsvis som F11):

F11 är ett bolag som bedriver internethandel med bland annat kläder. Företaget har tre anställda och omsatte ungefär 1700tkr kronor under 2014.

Företag 12 (Benämns fortsättningsvis som F12):

F12 grundades 2011 och hade år 2014 tre anställda och cirka 2000tkr i omsättning. Företaget erbjuder IT-konsultation.

Tabell över respondenternas svar

I nedanstående tabell finns en överblick över vilka faktorer företagen i intervjuerna anger påverkade deras val att ha revision.

	Kapitalanskaffning	Ägarstruktur	Redovisningskvalitet	Trovärdighet	Andra faktorer	Nackdelar
F1	X	-	-	X	Transparans	Kostnaden
F2	-	-	X	X	-	Kostnaden
F3	-	-	-	-	Långsiktighet	-
F4	-	-	-	X	Riskminimering	Kostnaden
F5	X	X	X	X	-	-
F6	-	-	-	X	Mindre granskning från skatteverket	Kostnaden
F7	-	-	-	-	Mindre granskning från skatteverket	Kostnaden
F8	-	-	X	-	Kopierat kollegas upplägg	Kostnaden
F9	-	-	-	-	Rådgivning	Ger revisorn stort ansvar
F10	-	-	X	-	Ordning och reda	Kostnaden
F11	-	-	-	-	Rådgivning	-
F12	-	-	-	-	Riskminimering & rådgivning	Kostnaden

4.3.1. Kapitalanskaffning

F1 nämner att kapitalanskaffning var en betydande anledning till att företaget valt att använda sig av revision. Företaget beskriver att det är viktigt att ge ett seriöst och bra intryck till potentiella investerare. Företag F2, F3 & F4 nämner att frågan om kapitalanskaffning inte påverkade deras beslut att använda sig av revision. F4 förtydligade sitt beslut genom att berätta att de inte hade några planer på att ta in nytt kapital i framtiden, och således hade detta ingen påverkan på deras beslut.

F5 nämner att en av anledningarna att de valt att ha revisor var att de planerade att ta in externt kapital i framtiden. På grund av att de tänkt ta in kapital anser de att det är en styrka att ha revisor. Beslutet påverkades även av stärkt trovärdighet gentemot kreditinstitut. F6 menar att kapitalanskaffningen inte påverkade deras beslut eftersom de inte hade tagit in kapital och inte heller planerade att göra det. Även F7, F8 och F9 menar att möjligheten att lättare tillförska sig kapital inte hade någon påverkan.

F11 menar att kapitalanskaffningsförmåga inte var en faktor som inte påverkade deras beslut. F12 berättade att de eventuellt skulle kunna tänka sig att ta in kapital i framtiden, men att detta i sig inte hade någon påverkan i valet kring revision.

4.3.2. Kontroll/ägarstruktur

För F1 påverkade kontrollstrukturen inte beslutet att använda sig av revision. F2 menar att kontrollen inte påverkade deras beslut att använda sig av en revisor, eftersom de två ägarna till bolaget var gifta med varandra. Inte heller F3 och F4 betonar att ägarstrukturen, och således även kontrollfrågan, påverkar deras beslut att använda sig av revision.

F5 beskriver att strukturen på ägandet ledde till att företaget var mer benäget att anlita en revisor. Eftersom grundaren äger cirka två tredjedelar av företaget och resterande andel ägs av riskkapitalister finns det ett syfte med att revisorn kvalitetsstämplar redovisningen. F5 menar dessutom att eftersom företaget planerar att ta in mer kapital i framtiden kan ägarstrukturen komma att förändras.

F6 menar att eftersom det endast fanns en ägare i bolaget hade detta ingen påverkan. För F7 ser strukturen lite annorlunda ut. Två bröder är verksamma i bolaget varav en äger alla aktierna och den andre driver verksamheten. Detta hade dock ingen inverkan på beslutet.

I F8 och F9 är endast en person verksam och det finns även endast en ägare. Därför påverkade inte ägarstrukturen beslutet.

Både F10 och F12 äger sina verksamheter med sina respektive partners och detta påverkade inte valet att ha revision.

F11 uttrycker det som att: ”[Ägandestrukturen] borde egentligen tala för att inte ha revisor, eftersom jag äger 100 procent av bolaget, men jag tycker det är värt det”. Det var således i högre grad andra faktorer som påverkade F11:s val.

4.3.4. Kvalitet

F1 och F2 menar att kvaliteten på redovisningen inte hade någon direkt påverkan på valet att ha revision. F2 pekade dock på att eftersom företaget har många offentliga kunder är det viktigt att ge ett seriöst intryck. Av samma anledning bestämde de sig för att anlita en av de större byråerna; det ger en seriös bild utåt. F3 menar också att det är bra att ha ett namn bakom bolaget, och att det därför är bra att använda sig av en av de större revisionsbyråerna. Anledningen att de valde en av de stora revisionsbyråerna var enligt intervjuobjektet att de hade en kontakt där. Även F5 berättar att de har anlitat en revisor från en av de stora revisionsbyråerna. Detta eftersom om bolaget i ett senare skede skulle göra affärer utanför Göteborgsregionen skulle det underlätta att använda en revisor som välkänd i ett nationellt perspektiv.

F4 menar att just kvaliteten på redovisningen inte var något som påverkade deras beslut. De arbetar, likt F2, mot offentlig aktör. Även om det inte finns regler som säger att de måste ha revisor så visar revisionen att företaget är en seriös aktör. De menar att det är ett tecken på att man har en god och stabil ekonomi. Dessutom ger det en mot omvärlden.

F5 menar att kvaliteten är viktigast ur ett externt perspektiv. Det är även bra att ha en hög kvalitet på redovisningen ifall delägare vill gå in och se hur det går för verksamheten. De menar att en av fördelarna med att ha en revisor är att de enkelt kan ringa ett samtal för att få svar på en fråga, istället för att själv ta reda på svaret utan

några garantier att det blir rätt. F6 har tagit extern hjälp för sin redovisning och därför har inte kvaliteten någon stor påverkan. F7 anser att eftersom de är ett så pass litet företag har de väldigt bra överblick över sina transaktioner och således var inte just kvaliteten en avgörande faktor.

F8 menar att kvaliteten kan ha viss inverkan men att det inte var en avgörande faktor.

F10 menar att kvaliteten till viss del påverkade, men att det viktigaste för dem är att det blir 'ordning och reda'. F11 förklarar att kvaliteten på redovisningen inte hade någon påverkan på deras val eftersom de även har en extern part som sköter deras redovisning. För F12 hade kvaliteten ingen inverkan.

F12 menar att den främsta anledningen för dem att ha revisor är att "... allt ska bli korrekt gjort så att jag inte behöver oroa mig för att någonting blivit fel".

4.3.5. Andra faktorer som påverkade

För F1 är det viktigt att använda sig av en revisor för att visa att verksamheten är transparent. F3 menar att en viktig anledning till att de använder sig av en revisor är för att de ämnar att på sikt växa, med ett mål på minst 4 miljoner i omsättning år 2016. Därför ser de revisorn som någon som kommer hjälpa dem i ett längre perspektiv. De påpekar dessutom att båda grundarna driver var sitt bolag vid sidan av F3 och använder sig av samma revisor i alla tre bolagen. Det var en bakomliggande orsak till att de valde att ha revisor. Det är dessutom en fördel att ha samma revisor i alla tre bolag, menar F3.

F4 menar att de i viss utsträckning använder sig av revisorn som rådgivare, speciellt i vad de beskriver som 'risksituationer'. De som driver F4 beskriver att de inte är helt insatta i vissa frågor eftersom de inte är ekonomer. Det som de beskriver som 'risksituationer' kan till exempel vara kontanthantering.

F5 menar att revisorn fyller en viktig roll som bollplank. Då företaget är i utvecklingsfas har de exempelvis fått rådet att använda sig av K3 istället för K2. Detta eftersom de kan aktivera utvecklingskostnader i balansräkningen och skriva av dem över tid istället för att kostnadsföra dem. I sådana situationer är det viktigt att ha revisor för att säkerställa att det blir rätt. F5 anser också att om de endast använder revisorn som en granskare som ser bakåt så utnyttjas inte resursen fullt ut: "De sitter ju på jättemycket kompetens och det är bara ett telefonsamtal bort. Jag har haft stor nytta av det".

F6 säger att den största anledningen att använda sig av revision, förutom att det blir ordning i räkenskaperna, är att det ökar trovärdigheten gentemot Skatteverket. Han säger också att det kan finnas intresse från andra företag, såsom kunder och leverantörer, att de använder revision. Även F7 menar att den största fördelen är att minska besvär från Skatteverket. F8 berättade att även om det fanns andra faktorer som påverkade valet, så var den största anledningen att hon kopierade en väns koncept som använde samma revisor och redovisningskonsult.

För F9 är en stor fördel med att använda sig av en revisor att de kan få rådgivning i bland annat skattefrågor, och även inom pensionsfrågor. F10 menar också att rådgivning inom skattefrågor var en anledning för dem. De menar även att Skatteverket granskar mindre om man har revisor, men att den viktigaste anledningen fortfarande var att det blev 'ordning och reda'.

F11 menar att de inte drar nytta av specifikt skatterådgivning, utan istället rådgivning i allmänhet, eftersom det finns mycket att fråga revisorerna om. F12 påpekar att de får användning av skatterådgivningen på så vis att den blir gjord korrekt.

Gällande nackdelar var de flesta intervjuade företag överens om att den största nackdelen är den ekonomiska kostnaden som revisionen innebär. De företag som ville uppge hur stor kostnaden för deras bolag var per år uppgav en kostnad inom intervallet 10 000 och 30 000 kronor per år.

Endast ett bolag kunde uppge en nackdel utöver kostnaden. Det var F9 som anser att ett problem kan vara att för mycket ansvar läggs över på revisorn. Ägaren tillägger dock att detta kan ha att göra med att han själv är oerfaren.

5. Analys

5.1. Kapitalanskaffning

För två av de tolv intervjuade bolagen påverkade kapitalanskaffning deras val att ha frivillig revision. Dessa bolag anser att revisionen ger en ökad trovärdighet när de vänder sig till investerare eller till banken. Revisionen visar att bolaget är seriöst. Detta överensstämmer med vad R1 och R3 säger kring kapitalanskaffning från andra parter än banker, det vill säga riskkapitalister eller andra investerare. De tar upp att investerare utan insyn i bolaget ofta efterfrågar en extern granskning av räkenskaperna.

Vad F1 och F5 säger kring kapitalanskaffning stämmer också överens med vad R2 nämner; revision ger en bättre utgångspunkt när företagen förhandlar med banken. Pittman & Fortin (2003) finner i sin studie att företag som använder sig av revisor kan förhandla sig till bättre villkor hos banken, vilket styrks av det R2 berättar.

Niemi et al. (2012) finner också ett samband mellan finansiering från utomstående kreditgivare och frivillig revision vilket intygas av F1 och F5. Collis (2012) tar i sin artikel upp olika drivkrafter bakom frivillig revision. En av de drivfaktorer hon hittar är uppfattad efterfrågan från kreditgivare. Denna drivfaktor återfinns hos F1 och F5 och bekräftar det Collis finner.

Att efterfrågan från kreditgivare skulle vara en faktor som påverkar valet kring revisor styrks även till viss del av det R1 säger. R1 berättar att många av de nystartade bolag som väljer att ha revisor från början gör det för att de tänkt anskaffa kapital i framtiden. Detta bekräftar också den drivfaktor bakom frivillig revision Collis (2012) nämner; uppfattad efterfrågan från kreditgivare.

Bland de företag som planerar att ta in externt kapital finns en förväntan om att revisionen underlättar framtida lån. Detta stöds även av den forskning som Collis (2012) och Niemi et al. (2012) lägger fram i sina rapporter som båda visar att det finns ett samband mellan extern finansiering och det uppfattade behovet av revision. Detta påvisar dock en motsättning mellan vad företagen förväntar sig få ut av revisionen och vad revisorerna förväntar sig kunna bidra med till företagen då R1, R3 och R4 är eniga om att banker inte värderar revisionen särskilt högt. R1 påpekar att så länge banker får någon form av säkerhet på lånet har företaget goda möjligheter till lån. Vid andra typer av finansiering, exempelvis genom riskkapitalister, finns dock samma samband som Collis (2012) och Niemi et al. (2012) finner.

För de bolag som kommer ta in kapital i framtiden har intressenten kreditgivare således en påverkan på beslutet att ha revisor. Eftersom banker i realiteten inte efterfrågar revision av mindre företag är det snarare vad bolaget tror att intressenterna efterfrågar som styr valet. Det samband mellan frivillig revision och kreditvärdighet som Dedman & Kausar (2012) finner för bolag i Storbritannien är följaktligen svårt att bekräfta i denna studie. Detta kan dock förklaras av skillnader i gränsvärden mellan Sverige och Storbritannien.

För de övriga tio bolagen var kapitalanskaffning inte någonting som påverkade valet. Detta beror i de flesta fallen på att extra kapital inte behövs. Eftersom gränsvärdena i Sverige är satta vid relativt låga nivåer blir det rimligt att kapitalanskaffning inte är en lika stark drivkraft för de bolagen som undersökts i studierna som för bolagen Collis (2012) undersöker, då gränsvärdena i Storbritannien är satta vid högre nivåer. Kapitalbehovet för de bolag som ligger under de svenska gränsvärdena bör vara lägre än kapitalbehovet för de bolag som understiger de brittiska gränsvärdena. Detta eftersom större företag kan tänkas ha ett större kapitalbehov, vilket även R1 påpekar.

5.2. Kontroll & ägandestruktur

Kontrollen verkar inte vara en avgörande faktor för något av bolagen gällande valet att ha revisor. I de fall där kontrollen dock haft viss påverkan har andra faktorer spelat en större roll. Bland finska bolag, som har gränsvärden för revisionsplikt som ligger strax under de svenska, visar det sig att det är viktigt att ha någon som kontrollerar redovisningen. (Niemi et al., 2012) Detta styrks i vår undersökning då många bolag benämnde att det var viktigt att ha 'ordning och reda' i redovisningen vilket även tolkas som ett sätt att ha bättre uppfattning om den egna verksamheten.

Det verkar finnas ett samband mellan hur ägarstrukturen ser ut och viljan att ha revisor. Fler ägare, speciellt om dessa inte är verksamma i bolaget, verkar leda till en större önskan att bli reviderade eftersom dessa ägares insyn är begränsad. Detta är något som till viss del stärks av vår datainsamling, där alla revisorer påpekar att ett spritt ägande leder till större vilja att ha revisor. Bland merparten av de intervjuade företagen var dock inte kontrollen bidragande faktor till valet att anlita en revisor.

Varför de intervjuade företagen inte ser ägandestrukturen som en faktor är att alla intervjuade företag utom F7 är ägarledda. Detta är någonting som genomsyrar de bolag som inte når upp till de gränsvärden som satts för revisionsplikten och inte ingår i koncerner. Det samband som Tauringana & Clark (2000) finner mellan ägarledning och viljan att ha frivillig revision - det vill säga att ägarledning minskar sannolikheten att ett företag väljer frivillig revision - är därför svårt att se för företagen vi undersökt. Detta eftersom vi endast undersökt bolag som står utanför revisionsplikten men ändå har revisor.

Ett företag som emellertid menar att ägandestrukturen var av betydande anledning var F5. Anledningen till detta var att företaget hade en minoritetsägare vars innehav uppgick till cirka 30 procent av ägandet. Eftersom minoritetsägaren inte är verksam i företaget påverkade ägandestrukturen valet. Huvudägaren ville visa trovärdighet mot delägaren. Vi kan konstatera att för de företag som är ägarledda, det vill säga inte har ett spritt ägande, var det andra faktorer än ägandestrukturen som påverkade valet att ha revision. Samtidigt som det enda bolaget som har ett mer spritt ägande påpekar att ägandestrukturen påverkade deras beslut. Således går det ändå att antyda att ett spritt ägande ökar företagets vilja att ha revision.

5.3. Kvalitet

Fyra företag nämner att redovisningskvalitet är en faktor som har viss inverkan på valet. Dock är kvaliteten inte för något av företagen den främsta faktorn. Det som en stor andel av företagen framhåller är att de vill ge ett seriöst och trovärdigt intryck vilket påverkar valet att ha revisor. F3 nämner att det är bra att ha en revisor från en välkänd revisionsbyrå, och att det var av denna anledning de anlidade en revisor från någon av de större revisionsbyråerna. Även F5 valde av samma skäl att använda sig av en av de större revisionsbyråerna. R3 nämner att en anledning att företag väljer att använda sig av en revisor från en de större revisionsbyråerna kan vara att de vill stärka sitt varumärke. Detta påstående styrks till viss del av det F5 och F3 berättar.

Fernando et al. (2010) kommer i sin artikel fram till att värdet av att anlita en revisor från någon av de större revisionsbyråerna är högre för små bolag än för stora bolag eftersom de större bolagen får mer exponering. F3 och F5 har valt att använda sig av en större revisionsbyrå eftersom de anser att detta ger en mer kvalitativ stämpel till bolaget. Då båda dessa bolag är av mindre storlek, nystartade och kan antas vara relativt okända är det troligen av viss vikt att kunna påvisa kvalitet genom att ha sin verksamhet granskad av en välkänd revisionsbyrå.

Fernando et al. (2010) påpekar att värdet av den rådgivning revisionsbyråerna erbjuder är större för små bolag. Bland de företag vi intervjuat har möjligheten att ta del av den kompetens revisorerna besitter i varierande grad påverkat företagets beslut. Det området där rådgivning varit mest eftertraktat har varit inom skattefrågor. Anledningen är troligen att små företag har mindre kompetens inom detta område.

För F2 och F4 var kvaliteten i sig inte heller någonting som påverkade valet. Men eftersom företagen arbetar mot offentliga aktörer känner de att det var viktigt att ha revisor för att ge en 'seriositetsstämpel' utåt. Man skulle därför kunna säga att trots att kvaliteten på redovisningen i sig inte är en drivande faktor bakom valet kring revision, så är ändå den kvalitetsstämpel som revisionen innebär någonting som påverkar valet. Detta styrks av F5 som menar att kvalitet är viktigast ur ett externt perspektiv. Företagen antyder att kvaliteten på redovisningen inte är viktig för de som är verksamma i bolaget men att det ändå finns en uppfattning om att kvalitativ redovisning är viktig för företagets intressenter. Detta påvisar att företagen inte är intresserade av att de facto ha hög kvalitet på redovisningen. Det viktiga är att ge intryck av att ha hög kvalitet utåt genom den kvalitetsstämpeln revisionen innebär.

Samtidigt beskriver F12 att den främsta anledningen bakom valet att ha frivillig revision var att redovisningen ska bli korrekt gjord. Dock menar företaget att kvaliteten på redovisningen inte var någonting som påverkade valet att ha revisor. Detta låter lite motsägelsefullt, då kvalitet på redovisningen i viss mån innebär att redovisningen är gjord på rätt sätt. Det går därför att hävda att kvaliteten spelade en roll för valet att ha revisor, även fast respondenten svarade att kvaliteten inte påverkade.

Det går även att hävda att företagen eftersträvar att redovisningen skall vara relevant och korrekt återgiven även om de inte uttryckt att redovisningen vara detta eftersom relevans och korrekt återgivande påverkar redovisningens kvalitet. Det går dock att ifrågasätta detta till viss del då inget företag uttryckt sig i dessa termer.

I studien av Collis et al. (2004) fann hon att en av förklaringarna till varför ett mindre företag efterfrågar revision var att det ger ökad trovärdighet i företagets finansiella rapporter. Denna faktor återfinns hos majoriteten av de studerade bolagen. Fem av de tillfrågade företagen nämner att trovärdighet utåt var en faktor som spelade in i valet att ha revisor. Den egenskapen revisorn har som blir viktigast för de bolag som undersökts i denna studie blir därför egenskapen som oberoende granskare.

Niemi et al. (2012) finner i sin artikel att företagets vilja att öka kvaliteten på de finansiella rapporterna påverkar valet kring frivillig revision. Det är dock svårt att finna detta samband i vår undersökning. Av de företag som intervjuats har tre uppgett att de använder sig av revisor trots att de anlitat en extern part som sköter deras redovisning. Detta resulterar i att kvaliteten på redovisningen hade varit hög även om bolaget inte hade en revisor, vilket tyder på att kvaliteten på redovisningen inte var en avgörande faktor för valet att ha revisor. RK1 menar dessutom att redovisningskvaliteten under senare år har blivit högre på grund av en ökad kompetens hos redovisningskonsulter. Att företagen valt att använda sig av både en redovisningskonsult och en revisor kan därför snarare förklaras av att det saknas kunskap inom företagen för hur räkenskaperna ska skötas och företagen vill vara säkra på att verksamheten sköts på ett korrekt sätt. Det kan också finnas en osäkerhet kring huruvida redovisningskonsulterna kommer sköta räkenskaperna på ett giltigt sätt.

5.4. Andra faktorer

Det R4 nämner som den viktigaste faktorn bakom frivillig revision är 'plånboksfrågorna', det vill säga de frågor som påverkar den ägarens privatekonomi. Främst handlar det om skattefrågor, det vill säga hur mycket företagaren ska ta ut i lön respektive utdelning. F6, F7, F9 och F12 tar upp skattefrågorna som någonting som påverkade valet. Men det är bara F9 som syftar till skattefrågor på samma vis som R4, det vill säga få hjälp med att få så mycket som möjligt i den egna plånboken. F6, F7 och F12 vill ha hjälp med skattefrågor på grund av att man vill visa sig trovärdig mot Skatteverket och att det inte ska bli några fel gällande betalningen av skatt. Detta tyder på att det verkar finnas en vilja att göra rätt för sig.

Även rådgivning i andra frågor än just de kring skatten påverkar valet för vissa av bolagen. Det Ojala et al. (2014) nämner – att eftersom revisorn får god insyn i företagets verksamhet kan de fylla en roll som rådgivare – gäller för F5, F9, F11 och F12. Detta underbygger teorin om att revisorns roll sträcker sig längre än den granskande rollen.

R1 tar upp att det kan finnas andra faktorer som gör att bolag blir tvungna att ha revisor trots att de står utanför revisionsplikten. Det kan exempelvis bero på att bolaget är bundet av kontrakt eller är med i någon organisation. De bolag som arbetar mot offentlig sektor (F2 och F4) tar upp det faktum att de vill visa sig trovärdiga mot de offentliga aktörerna som den främsta anledningen bakom valet av frivillig revision. Det kan anses att när ett bolag arbetar inom en sektor där trovärdighet är viktigt, kommer revision vara praxis även om det inte är lagstadgat.

Med utgångspunkt i intressentmodellen och vad R1 nämner om den, ser vi således att för F2 och F4 bestäms behovet av revision till stor del av intressenten kunder. Även om kunderna i regel antagligen inte lägger särskilt stor vikt vid just huruvida företaget har revision eller inte verkar revisionen ge en trygghet för företagarna att de driver en seriös verksamhet. Kunderna får i detta fall inte en direkt påverkan på valet, utan deras inflytande får anses vara indirekt. Företaget förväntar sig att deras kunder vill anlita seriösa aktörer, och ett sätt för företagen att bli en seriös aktör är genom att ha en revisor.

Enligt Collis et al. rapport (2004) har företag med hög agentkostnad större benägenhet att behålla sin revisor efter att plikten slopades. Detta beror troligen på att de som betalat mer har haft ett större behov av revisionen, samt ofta betalat för andra tjänster, exempelvis olika NAS's. Författarna menar även att det finns ett samband mellan i vilken utsträckning företaget har köpt NAS-tjänster tidigare och deras vilja att använda sig av revision.

F8 talar om att hon kopierat sin väns koncept med redovisningskonsult och revisor. Riktigt varför kunde hon inte svara på. Det går att urskönja en osäkerhet kring vad revisionen tillför verksamheten. F11 nämner att den främsta anledningen till att de valt att ha revisor är för att ha någon som granskar så att redovisningen blir rätt. Dock använder sig F11 av en redovisningskonsult, vilket i sig borde vara en garanti för att redovisningen håller en hög nivå.

F12 svarar att den största anledningen att de har revisor är att "... allt ska bli korrekt gjort så att jag inte behöver oro mig för att någonting blivit fel". Detta tyder på att det finns en osäkerhet kring hur räkenskaperna ska skötas, vilket har motiverat företaget att ha revisor.

Bland de intervjuade företagen var den största nackdelen med revisionen kostnaden. I den studie som baserades på agentteorin som Collis et al. (2004) lade fram var den främsta faktorn som påverkade om ett företag skulle använda sig av revision eller inte agentkostnaden, det vill säga kostnaden som revisionen medförde. Det var även möjligheten för mindre företag att göra besparingar som var det mest betydande argument som lades fram i den proposition riksdagen röstade igenom 2010 (2009/10:204). Med utgångspunkt i detta går det att fråga sig om fler företag hade valt att använda sig av revisor om kostnaden hade varit lägre.

6. Slutsats

Den anledning flest bolag tar upp kring valet att ha revisor är att man vill ge ett trovärdigt, seriöst intryck. Kvalitetsstämpeln som revisionen innebär är någonting företagen vill ha för att visa att verksamheten är seriös.

Det är dock intressant att inget av bolagen nämner redovisningskvaliteten som mer än en bidragande faktor bakom valet, trots att kvalitetsstämpeln påverkar för majoriteten av de intervjuade bolagen. En anledning till varför bolagen inte ser kvaliteten på redovisningen en huvudsaklig faktor kan vara att de inte vet vad redovisningskvalitet faktiskt innebär. Detta blir framför allt tydligt för F6, F9 och F10 som alla beskriver att 'ordning och reda' är viktigt. Kopplingen mellan 'ordning och reda' i räkenskaperna och redovisningskvalitet är inte långsökt och därför går det att mena att de, ifall de vetat vad kvalitet på redovisning innebär, menat att det påverkat valet.

I tidigare studier har Collis funnit att kapitalanskaffning, eller tillgång till externt kapital, är en påverkande faktor bakom valet att ha frivillig revision. För studieobjekten i denna uppsats är det svårare att dra samma slutsats. Endast två av de tolv intervjuade bolagen nämnde tillgång till kapital som en påverkande faktor. Dessa två bolag är de enda två som har planer på att expandera i framtiden.

Anledningen till varför de övriga tio bolagen inte nämner kapitaltillgången som en påverkande faktor är att de bolagen inte har eller inte har haft behov av externt kapital. En orsak till varför resultatet i denna studie och tidigare studier skiljer sig är gränsvärdena för revisionsplikt. I Sverige är gränsvärdena så pass låga att bolagen som inte överstiger gränsvärdena har en relativt enkel verksamhet och då blir kapitalbehovet inte så omfattande. Det faktum att de bolag som har planer på ett behov av kapital ser kapitalanskaffningen som den viktigaste faktorn bakom valet tyder dock på att kapitalanskaffning är en faktor som påverkar valet. Men även för dessa företag spelar trovärdigheten in. De benämner trovärdighet mot kreditgivare och investerare som det viktiga.

Intressenterna som kan förse företagen med extra kapital – banker, kreditinstitut och investerare – är aktörer som påverkar de företag som har ett uttalat mål om att expandera i framtiden. För bankerna kan dock fastställas att deras inverkan på valet endast beror på en förväntan från företagen att de kommer kunna få bättre lånevillkor, även om detta inte är fallet i realiteten. Det kan här observeras att det finns skilda förväntningar mellan revisorerna och företagen kring vad revisionen tillför deras verksamheter. Till synes finns även viss okunskap bland företagen kring revisionens nytta. Banker blir en intressent som har inflytande på bolagen endast eftersom det finns en felaktig förväntan om fördelaktiga kreditvillkor.

De intervjuade revisorerna nämner ägandestrukturen som en viktig faktor bakom valet kring revision. Intressenten 'ägare' påverkar företaget olika beroende på hur ägandestrukturen ser ut. Om det endast är en ägare till företaget talar detta egentligen för att företaget inte ska använda sig av revision, eller som F11 valt att uttrycka det: "[Ägandestrukturen] borde egentligen tala för att inte ha revisor, eftersom jag äger 100 procent av bolaget, men jag tycker det är värt det". Bland de företag som valt att använda sig av revision, trots att de är ägarledda har andra faktorer haft en större påverkan och dessa faktorer har varit överordnade ägarstrukturen. Sett till det företag

som har haft ett spritt ägande, F5, var ägandestrukturen en huvudsaklig faktor bakom valet att ha revision, även om det i detta fall också fanns andra faktorer som spelade in.

Därutöver kan det sägas att en faktor som får företag att i större utsträckning använda revision är okunskap. Det handlar dels om okunskap kring hur redovisningen ska utföras, men även angående bland annat skattefrågor som företagen känner osäkerhet kring. Att få rådgivning i dessa frågor gör okunskap till en påverkande faktor. Det handlar även om okunskap kring vad företagen får i form av fördelar från revisionen.

Någonting som hänger ihop med okunskap och att använda revisorn som en rådgivare är skatten. R4 tar upp 'plånboksfrågorna' som en viktig del, där menar han hur man ska fördela lön och utdelning för att få en optimal beskattning. En del av företagen som intervjuades tar också upp skatten som någonting som påverkade valet, men företagen syftar inte till de 'plånboksfrågor' R4 tar upp, utan hur man ska bära sig åt för att skatten ska bli rätt gjord. Att göra rätt för sig gentemot Skatteverket, utan komplikationer, menar vi därför är en faktor som påverkar valet kring frivillig revision.

Vad som blir tydligt efter genomförandet av denna studie är att de fördelar företagen upplever med revisionen beror mycket på vilken verksamhet som drivs, hur företagsstrukturen ser ut och vilka framtidsplaner som finns. Finns det exempelvis planer på att expandera blir kapitalanskaffning någonting som påverkar i större utsträckning. Har företaget dessutom exempelvis ett spritt ägande blir den roll revisorn fyller som extern granskare viktigare.

6.1. Begränsningar

Då lite forskning har gjorts kring detta ämne i Sverige har vi jämfört resultatet från denna rapport med vad studier från andra länder presenterat. När jämförelserna med studier inom samma ämne betraktas är det viktigt att ta hänsyn till att dessa studier är gjorda i länder där andra gränsvärden för revisionsplikten gäller. Det finns därför en risk att jämförelserna blir skeva. Då jämförelserna görs mellan olika länder kan andra faktorer också spela in, såsom kultur, företagsklimat och riskbenägenhet.

Det är svårt att hävda att revisorerna som intervjuats är helt opartiska i sina svar, då de till viss utsträckning ändå representerar den byrå de arbetar på när intervjun genomförs. Samma sak görs också gällande kring den redovisningskonsult vi intervjuat.

6.2. Förslag till fortsatt forskning

Vi ser gärna mer forskning kring ämnet frivillig revision i Sverige. Trots att det har gått nästan fem år sedan förändringarna genomfördes har det gjorts relativt lite forskning inom området. Då det finns relevant forskning från de andra nordiska länderna anser vi det även lämpligt att liknande studier genomförs i Sverige för att det sedan ska finnas möjlighet att jämföra resultaten mellan länderna.

Primärt hade vi gärna sett en fördjupad, kvantitativ, studie som vidare undersöker revisionens fördelar för de svenska bolag som idag ligger under gränsvärdena. Studien får gärna ske med de resultat denna studie bidragit med som bakgrund. Vi föreslår även att studien genomförs med enkäter och med ett nationellt urval.

Vår förhoppning är också att det i framtiden kommer undersökas vilka konsekvenser en ytterligare ökning av gränsvärdena skulle få på kvaliteten på redovisningen. De revisorer vi har intervjuat har påpekat att förändringen av revisionsplikten har haft negativ inverkan på redovisningskvaliteten och vi uppmuntrar således framtida forskare att undersöka hur mycket kvaliteten försämrats samt hur den skulle påverkas av en ytterligare höjning av gränsvärdena.

7. Källförteckning

Publicerade:

Artiklar:

Jill Collis , Robin Jarvis , Len Skerratt , (2004),
Accounting and Business Research, Volume 34, Iss: 2, ss. 87 –
100

Jill Collis , (2010),
International Journal of Auditing,
Volume 14, Iss: 2, ss. 211 – 231

Jill Collis (2012),
Accounting and Business
Research, Volume 42, Iss: 4, ss. 441 – 468

Charlotta Danielsson , (2012),
Balans , Volume, 38, Iss: 2

Charlotta Danielsson , (2013),
Balans,
Volume 39, Iss: 4

Elisabeth Dedman, Asad Kausar , Clive Lennox (2014),
European Accounting
Review, Volume: 23, Iss: 1, ss. 1 – 23

Eugene F. Fama , Michael C. Jensen, (1983),
Journal of Law & Auditing, Volume 26, ss. 301 – 327

Guy D. Fernando , Ahmed M. Abdel-Meguid , Randal J. Elder, (2010),
Review of Accounting and Finance,
Volume 9, Iss: 4, ss. 363 - 381

Lasse Niemi , Juha Kinnunen , Hannu Ojala , Pontus Troberg, (2012),
Accounting and business
research, Volume 42, Iss: 2, ss. 169 – 196

Hannu Ojala , Mervi Niskanen , Jill Collis , Kati Pajunen , (2014),
Managerial Auditing Journal, Vol. 29, Iss: 9, ss.
800 - 817

Jeffrey A. Pittman , Steve Fortin , (2004),
Journal of Accounting and Economics, Volume 37, Iss: 1, ss.
113 – 136.

Venancio Taurigana , Steve Clarke, (2000),
Managerial
Auditing Journal, Volume 15, Iss: 4, ss. 160 – 168

Böcker:

Kristina Artsberg , (2003), , Stockholm: Liber, ss. 82-86

Henny Olsson, Stefan Sörensen, (2011), , Upplaga 3, Stockholm: Liber

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund , FAR , (2009), , ss. 26

Allan Bryman, Emma Bell , (2013) , Upplaga 3, Stockholm: Liber

Internetkällor:

Bolagsverket, (2014)

Tillgänglig:

<http://www.bolagsverket.se/ff/foretagsformer/aktiebolag/starta/revisor/aktiebolagsrevisor-1.3179> [2015-03-24]

Dan Brännström , (2012)

Tillgänglig: <http://danbrannstrom.se/sveriges-foretagare-behaller-revisorn> [2015-05-11]

FAR, Branschorganisationen för redovisningskonsulter, revisorer & rådgivare,

Tillgänglig: <http://www.far.se/Branschen/Tjanster/Revision/> [2015-05-25]

Christer Fälldin, (2013), Nya Affärer,

Tillgänglig: <http://www.privataaffarer.se/nyaaaffarer/na-nyheter/slopap-revisor-ingen-nackdel-pa-banken-573090> [2015-05-28]

Nationalencyklopedin,

Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/intressentmodell> [2015-05-08]

FAR, Branschorganisationen för redovisningskonsulter, revisorer & rådgivare,

Tillgänglig: <http://www.far.se/Branschen/Roller/Revisor/> [2015-04-09]

Svd Näringsliv , (2010) ,

Tillgänglig: http://www.svd.se/naringsliv/regeringen-slopar-revisionsplikt-for-250-000-foretag_4478435.svd [2015-04-20]

Lagar:

ABL 2005:551 , Kapitel 7 , Stockholm: Justitiedepartementet

ABL 2005:551 , Kapitel 9 , Stockholm: Justitiedepartementet

Propositioner:

Regeringens proposition (2010)
Justitiedepartementet.

Stockholm:

Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/14/43/17/bd6f4a23.pdf> [2015-04-05]

Rapporter

Ehrvervs- och Selskabsstyrelsen , (2009),
 , ss. 5

Nutek , (2008),

Tillgänglig: <http://publikationer.tillvaxtverket.se/ProductView.aspx?ID=594> [2015-04-03]

Tobias Ryberg , (2011),

, ss. 3 – 10

UC , (2012) ,

, Tillgänglig:

<http://www.far.se/PageFiles/14031/4%20av%205%20nystartade%20aktiebolag%20har%20valt%20bort%20revisor%20nov%202014.pdf> [2015-03-22]

8. Appendix

8.1 Figur 1

Bolagstämman

